

The 2007 ESPAD Report Substance Use Among Students in 35 European Countries

**Björn Hibell, Ulf Guttormsson, Salme Ahlström, Olga Balakireva,
Thoroddur Bjarnason, Anna Kokkevi, Ludwig Kraus**

Közreműködő szerzők: Airi-Alina Allaste, Barbro Andersson, Sharon Arpa, Karl Bohrn, Anina Chileva, Marie Choquet, Ladislav Csémy, Zsuzsanna Elekes, Fernanda Feijão, Silvia Florescu, Anastasios Fotiou, Gerhard Gmel, Eugenia Koshkina, Marina Kuzman, Patrick Lambrecht, Stéphane Legleye, Patrick Miller, Sabrina Molinaro, Karin Monshouwer, Mark Morgan, Artak Musheghyan, Alojz Nociar, Alexander Pabst, Daniela Piontek, Martin Plant, Svend Sabroe, Janusz Sierolawski, Astrid Skretting, Stanislas Spilka, Eva Stergar, Andrea Steriu, Tadas Tamosiunas, Marcis Trapencieris, Alfred Uhl, Kyriakos Veresies, Pál Weihe

Az ESPAD kutatás célja, hogy **időben és nemzetközileg összehasonlítható adatokat gyűjtsön Európa fiataljainak dohányzásáról, alkohol- és egyéb drogfogyasztási szokásairól**, mérje a fiatalok fogyasztási szokásaiban bekövetkezett változásokat, összehasonlítsa az országonként eltérő trendeket. Az első adatfelvételre 1995-ben került sor 26 európai ország részvételével, 1999-ben 30 ország, 2003-ban és **2007-ben 35 ország és több mint 100 ezer diák evtt részt a kutatásban.**

A kutatás az iskolában tanuló 16 éves fiatalokra terjed ki.

Valamennyi ESPAD kutatás a **CAN** (The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs) szervezésében, az **Európa Tanács Pompidou Csoportja**, valamint az **EMCDDA** (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction) támogatásával készült.

Az ESPAD kutatások valamennyi magyarországi adatfelvétele a **Budapesti Corvinus Egyetemen készült**. Kutatásvezető: Elekes Zsuzsanna. A 2007. évi adatfelvételben közreműködött az **Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet**, Domokos Tamás módszertani igazgató és Mahler Balázs.

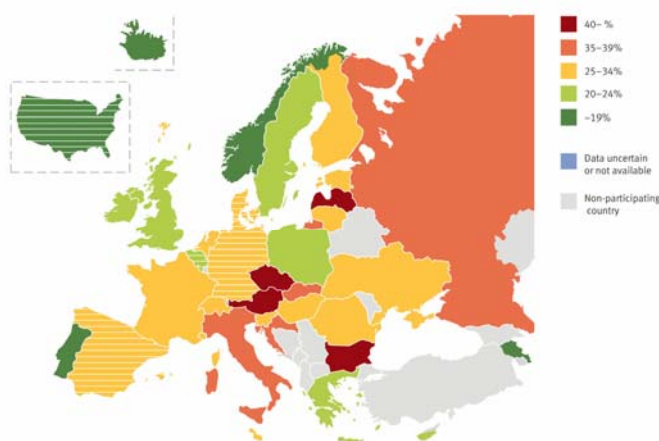
A 2007. évi magyar adatfelvételt az **OTKA** (K60709) valamint a **Szociális és Munkaügyi Minisztérium** finanszírozta.

A kutatás főbb eredményei

Dohányzás

Európában a diákok több mint fele (58%) kipróbálta már a cigarettát. A diákok több mint egynegyede (28%) havi rendszerességgel dohányzik, és **közel minden ötödik fiatal (18%) napi rendszeres dohányzó**. Európában leginkább az osztrák, cseh, litván és bolgár fiatalok dohányoznak. A magyar fiatalok Európa közép mezőnyében találhatók, de **a napi rendszerességgel dohányzók aránya nálunk magasabb az európai átlagnál**.

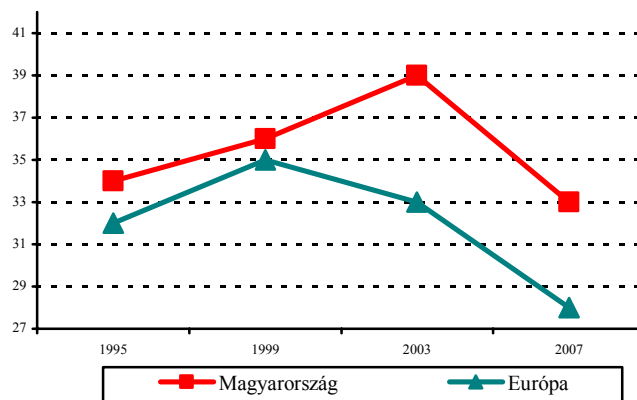
Az előző hónapban dohányzók aránya

Az európai átlag szerint a rendszeres dohányzás inkább a fiúkra jellemző, de **Magyarországon az alkalmi és a rendszeres dohányzás is elterjedtebb a lányoknál, mint a fiúknál**.

Európa diákjai körében a dohányzás 1999 óta egyértelműen mérséklődik. Magyarországon négy év késéssel követi az európai trendet. A 2007. évi adatok már **nálunk is a dohányzás csökkenését mutatják** a fiatalok körében.

Az előző hónapban dohányzók arányának változása 1995-2007

Alkoholfogyasztás

Európában **a 16 éves diákok túlnyomó többsége ivott már alkoholt** az életben. A rendszeresebb ivás legelterjedtebb Ausztriában, Dániában, Csehországban, a Man Szigeten és Németországban. A ritkább, de nagyobb mennyiségű ivás inkább Európa északi részében (Norvégia, Finnország, Dánia, Egyesült Királyság, Man Sziget) jellemző.

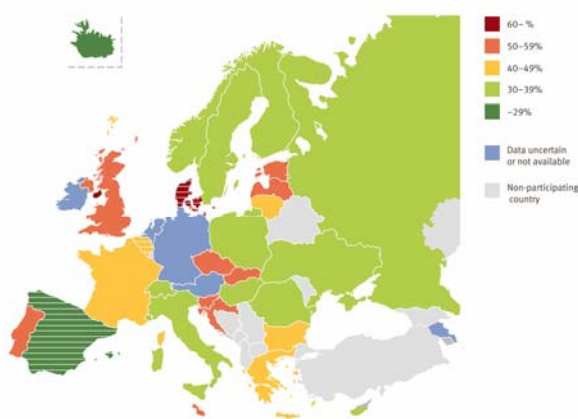
Európában a rendszeres alkoholfogyasztás némileg csökkent 2007-ben. A magyar fiataloknál ez a javuló tendencia még nem figyelhető meg. **Nálunk a diákok ritkábban**

isznak, de ha isznak, akkor a mennyiség megközelíti az európai átlagot. A magyar fiatalok kevesebb sört, viszont több töményítalt és kétszer annyi bort fogyasztanak, mint kortársaik.

Európa diákjainak fele volt már részeg az életben és **közel minden ötödik diák a kérdezést megelőző hónapban is legalább egyszer lerészegedett**. A havi rendszerességű lerészegedés legelterjedtebb Dániában, Man Szigeten, az Egyesült Királyságban, Ausztriában, Írországban, Szlovákiában, Spanyolországban. **A magyar fiatalok körében a lerészegedés az európai átlag körül alakul.**

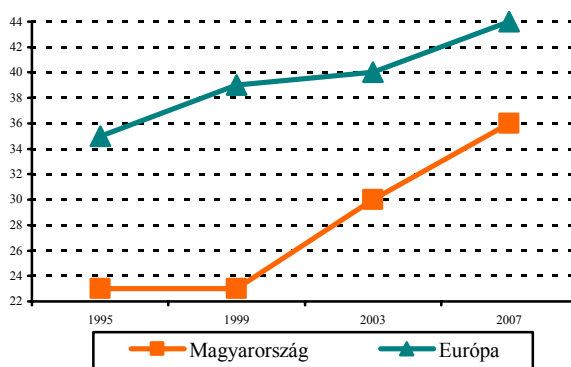
A **nagyivás** (legalább öt ital egymás után történő elfogyasztása) szintén elterjedt. Európában a fiatalok 43%-a, és Magyarországon is minden harmadik diák legalább egyszer ivott ekkora mennyiséget a kérdezést megelőző hónapban.

A nagyivás előfordulása a kérdezést megelőző hónapban

A 2007. évi adatok azt mutatják, hogy a nagyivás terjedése tovább folytatódott Európában, azaz **a fiatalok alkoholfogyasztása egyre inkább a hétfégi nagyivás irányába tolódik el**. Ez a tendencia Magyarországon is megfigyelhető. Bár a nagyivás a magyar fiatalok körében kevésbé elterjedt, a növekedés az átlagosnál nagyobb mértékű volt. Az eredmények alapján azt valószínűsíthetjük, hogy **a magyar fiatalok körében kevésbé a fogyasztás gyakorisága, vagy mennyisége, inkább a fogyasztás módja, körülményei és a tömény ital dominanciája okozhatják az ivás problémásabb jellegét.**

Az előző havi nagyivás arányának változása 1995-2007

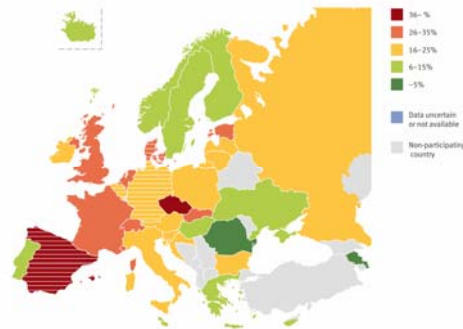

Bár a szélsőségesebb formájú alkoholfogyasztás elterjedtebb a fiúknál, a nemek közötti különbségek Európa egészében és Magyarországon is csökkennek. Azaz, **a lányok ivási szokásai egyre hasonlóbba válnak a fiúkéhoz.**

Tiltott szerek

Európában minden ötödik diák kipróbált már valamilyen tiltott szert. A tiltott szerek kipróbálása legnagyobb arányú Csehországban és Spanyolországban. **Magyarországon az átlagosnál kevesebb fiatal használt már az életében valamilyen tiltott szert.**

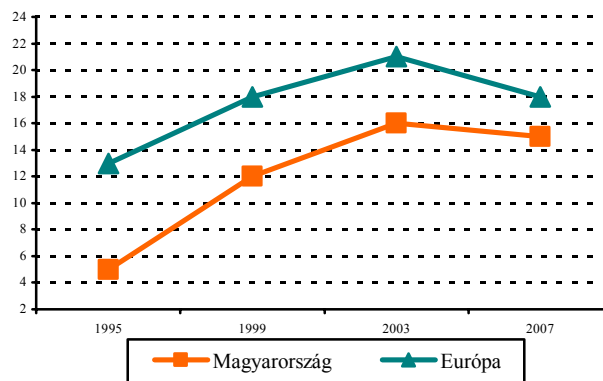
Tiltott szereket valaha használók aránya

Egész Európában a legelterjedtebben használt tiltott szer a marihuána. A marihuánának nemcsak a fogyasztása elterjedt, hanem **minden harmadik diák könnyen beszerezhetőnek is tartja**. A magyar fiatalok ugyanolyan könnyen beszerezhetőnek tartják a marihuánát, mint máshol élő társaik.

A **2007-ben a tiltott szert kipróbálók aránya a legtöbb európai országban csökkent** a korábbi évekhez képest. Ez a csökkenés a **marihuána fogyasztás mérséklődésének** köszönhető. A marihuána visszaszorulása Európában az egyéb tiltott szerek fogyasztásának mérsékelt terjedésével járt együtt. Magyarországon a trendek nem térnek el az európaiktól, míg azonban az összes tiltott szerek és a marihuána elterjedtsége nálunk még ma is elmarad az európai átlagtól, addig a marihuánán kívüli tiltott szerfogyasztásunk már azonos azzal.

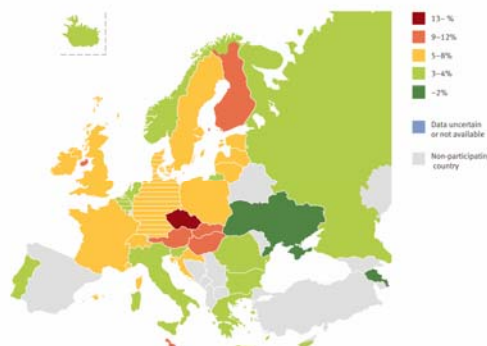
A tiltott szereket valaha kipróbálók arányának változása 1995-2007

Egyéb szerek

Míg a tiltott szerek életprevalencia értékei alapján Magyarország a mérsékelt fogyasztású országok között található, addig **a gyógyszer alkohollal együtt kipróbálók aránya csak Csehországban magasabb, mint nálunk.**

Gyógyszert alkohollal együtt kipróbálók aránya

Magyarországon a gyógyszer alkohollal együtt történő fogyasztása nemcsak jelentősen meghaladja az európai átlagot, hanem a változások is ellentétes irányúak. Míg Európában 1999 óta csökkent a fogyasztás, addig **Magyarországon folyamatosan nő a gyógyszer alkohollal valaha próbálók aránya.**

A korábbi évekhez hasonlóan, a 2007. évi adatok is azt mutatják, hogy **az orvosi javaslat nélküli nyugtató/altató fogyasztás alapján Magyarország szintén Európa vezető országai közé tartozik.**

Főbb következtetések

- **Az elmúlt 12 évben Európa országainak többségében csökkent a dohányzás**
- Az alkoholfogyasztás főbb mutatói nem változtak jelentősen, de **az alkalmankénti nagyivás egyre elterjedtebb** a fiatalok körében.
- Az 1995-2003 közötti jelentős növekedése után számos országban **mérséklődött a tiltott szerek fogyasztása.** Ez elsősorban a marihuána fogyasztás visszaesésének köszönhető
- A magyar fiatalok fogyasztásában bekövetkezett változások **követik az európai trendeket.**
  - csökken a dohányzás
  - csökken az alkoholt rendszeresen fogyasztók aránya
  - csökken a marihuánát kipróbálók aránya
  - tovább nő az alkalmankénti nagyivás
  - nem változik a marihuánán kívüli tiltott szerfogyasztás
- **A magyar fiatalok Európa élvonalába tartoznak:**
  - a nyugtató/altató fogyasztás,
  - a gyógyszer és alkohol együttes fogyasztása,
  - az öngyilkossági kísérleten való gondolkodás,
  - az önbecsülés hiánya alapján

A nemzetközi kutatás teljes anyaga megtalálható:

www.espad.org

A magyarországi adatfelvétel részletes eredményei hamarosan megjelennek a Nemzeti Drogmegelőzési Intézet és a L'Harmattan kiadásában